

منابع بانکها در اسارت طرحهای مشکوک!

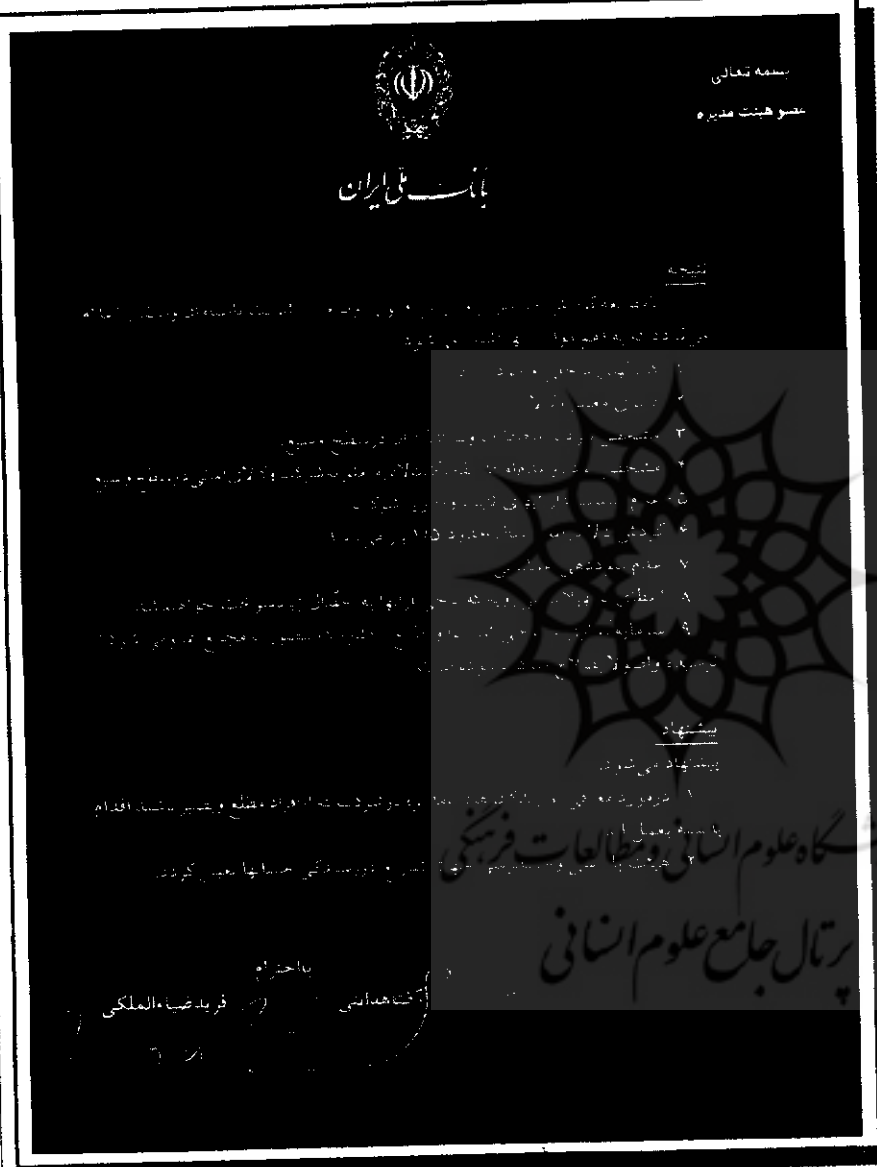
چرخ اقتصاد کشور می‌لنگد... دخل و خرج دولت با هم نمی‌خوانند... کمبود اعتبار موجب می‌شود اجرای طرح‌های عمرانی متوقف شود... مؤسسات تولیدی بخش خصوصی از کمبود نقدینگی عذاب می‌کشند... و... و دهها عارضه دیگر بر سازوکار اقتصاد ما حاکم است.

در چنین شرایطی نظام بانکی کشور باید به میدان آید و با تزریق منابع مالی خود از سنگینی مشکلات بکاهد! اما حرکتی از جانب بانکها مشاهده نمی‌شود. چرا؟

پاسخ، شاید این باشد که توان مالی بانکها در اسارت برنامه‌ها و طرح‌هایی است که روزگاری اجرای آنها را حلال همه مشکلات کشور معرفی می‌کردند.

به عملکرد یک بانک و یکی از آن طرحها اشاره می‌کنیم.

در سال ۷۳، هنگامی که تورمی شدید و لجام گسیخته بر کشور حاکم شد، دولت وقت گناه گرانی را به گردن نظام توزیع انداخت و راه مبارزه با این معضل را تشکیل هزار فروشگاه زنجیره‌ای معرفی کرد. چنان تبلیغات وسیعی برای جا انداختن این تفکر اجرا شد که حتی اهل فن باور کردند دولت عزم کرده نظام سنتی توزیع را از صحنه حذف کند و ریشه گرانی و گران‌فروشی را بخشکاند. امواج کوبنده و سرگیجه آور آن تبلیغات باعث شد کسی به طور جدی برآن برنامه و هیاهوی مربوط به آن توجه نکند و بدین لحاظ نیز در کوتاه مدتی اوراق مشارکتی ویژه در مقیاسی وسیع و به مبلغی کلان انتشار یافت و فروخته شد. (البته ماهنامه گزارش در شماره ۴۷ مورخ دی ۷۳ خود تشکیل فروشگاههای رفاه را مورد نقد قرارداد و برپه‌وده و

صفحه دوم گزارش نمایندگان بانک ملی در مورد وضعیت شرکت فروشگاههای رفاه

مشکوک بودن این برنامه اشاره کرد. پرداخت اصل و سود بیست درصدی این اوراق را بانک ملی ایران تعهد کرده بود. سال ۷۴ گذشت. چند فروشگاه رفاه دایر شد. در سررسید پرداخت سود سهام بانک ملی سود مقرر را به خریداران اوراق پرداخت. سال ۷۵ هم

گذشت و مردم افتتاح چند فروشگاه دیگر را شاهد بودند، و بازم بانک ملی بنابه تعهد خود سود مربوطه را به خریداران اوراق مشارکت فروشگاههای زنجیره‌ای رفاه پرداخت. سال ۷۶ نیز بر همین منوال گذشت و اکنون در سال ۱۳۷۷ هستیم. آیا شرکت فروشگاههای رفاه شاخ غول گرانی را شکست؟

جواب منفی است. این فروشگاهها هم شکل و شمایل همان سوپرمارکت‌های بخش خصوصی را دارند و هر کس می‌خواهد تفاوت قیمت کالاها را عرضه شده در این فروشگاهها را با فروشگاههای معمولی دریابد، کافی است از آنها خرید کند!

وضعیت اسف بار

اما اصل قضیه...

شرکت فروشگاههای زنجیره‌ای رفاه با پول مردم تشکیل شد، پولی که بانک ملی پرداخت اصل و بهره آن را تعهد کرده است. بدین لحاظ در سه سال و نیمی که از تشکیل این شرکت گذشته، شرکت مزبور نه تنها باید سالی ۲۰ درصد سود تعهد شده به خریداران اوراق مشارکت را پرداخته باشد، بلکه هر سال می‌باید مبالغی از دیون خود را هم بپردازد.

حقایق و اطلاعات حاکی است که چنین کاری نشده است. به جای هرگونه حاشیه روی متن صورتجلسه‌ای را که به امضای دو تن از نمایندگان بانک ملی رسیده و تاریخ آن ۱۳۷۶/۶/۳۱ است از نظر خوانندگان می‌گذرانیم.

این صورت جلسه خطاب به مدیرعامل بانک ملی نوشته شده است:

مقام محترم مدیریت عامل

موضوع: شرکت فروشگاههای زنجیره‌ای رفاه

در اجرای احکام شماره ۱۳۴۵ مورخ ۱۳۷۶/۴/۳۰ و شماره ۱۳۴۴ مورخ ۱۳۷۶/۴/۳۰ و با اطلاع از آگهی دعوت مجامع عمومی عادی و

فوق‌العاده در تاریخ ۱۳۷۶/۴/۳۱ در مجامع مزبور شرکت نمودیم لیکن به دلیل عدم حصول حد نصاب لازم جلسه رسمیت نیافته و با آگهی دعوت مورخ ۱۳۷۶/۵/۱۵ روزنامه اطلاعات در مجامع عمومی و فوق‌العاده مورخ ۱۳۷۶/۵/۳۰ شرکت نمودیم موضوع جلسه مجمع عادی به شرح زیر بود:

۱- قرائت گزارش هیئت مدیره و بازرس قانونی.

۲- اتخاذ تصمیم نسبت به ترازنامه و حساب سود و زیان سال مالی دوره عملکرد سال ۷۵.

۳- انتخاب اعضای هیئت مدیره.

۴- تعیین روزنامه کثیرالانتشار جهت درج آگهی‌ها و اطلاعیه‌های شرکت.

۵- تعیین خط مشی و سیاستهای کلی شرکت.

۶- سایر موارد.

دستور جلسه مجمع عمومی فوق‌العاده نیز به شرح زیر بود:

۱- اصلاح برخی از مواد اساسنامه.

۲- اتخاذ تصمیم نسبت به افزایش سرمایه.

جلسه در موعد مقرر تشکیل گردید و هیئت

رئیس به شرح مندرج در صورتجلسه انتخاب شدند

ابتدا گزارش هیئت مدیره به مجمع قرائت گردید

لیکن حسابرسان شرکت در جلسه حاضر نشدند و

مدیرعامل شرکت به اینجانبان اعلام داشتند به

دلیل مردود داشتن حسابها آقایان حسابرسان حضور

نخواهند داشت و بدین ترتیب گزارش حسابرس و

بازرس قانونی قرائت

نگردیده و در نتیجه حساب سود و زیان و ترازنامه سال مالی ۱۳۷۵ شرکت مطرح نشد و تصمیمات زیر اتخاذ گردید.

۱- در رابطه با صورتهای مالی سال ۱۳۷۵ مجمع حداکثر مدت چهارماه به شرکت فرصت داد تا جهت رفع محدودیتهای حسابرسی اقدام و سپس مجمع عمومی عادی بطور فوق‌العاده جهت رسیدگی به حسابها تشکیل گردد.

۲- اعضاء هیئت مدیره شرکت به صورت اشخاص حقوقی به شرح صورتجلسه انتخاب شدند.

۳- انتخاب حسابرس روزنامه کثیرالانتشار و ...

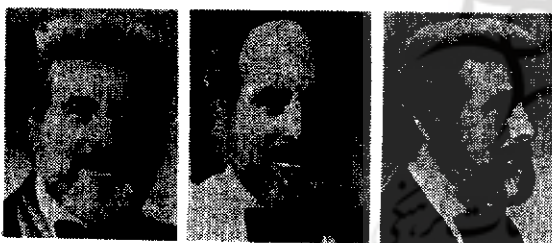
نتیجه

با مطالعه گزارش حسابرس و بازرس قانونی

وضعیت شرکت نابسامان و اسفبار اعلام می‌گردد

که به اهم موارد آنها اشاره می‌شود.

قصر مو، اولین مؤسسه ترمیم مو در ایران و خاور میانه

به مدیریت: وارطان

توصیه قصر مو به مراجعین محترم:

قبل از مراجعه حتماً نوع ترمیم را مقایسه کنید، بعد انتخاب

«ضمناً؛ دارای انواع مدل‌های کلاه کیس»

برای کسب اطلاعات و مشاوره از ساعت ۹ صبح الی ۱۳ و ۳ تا ۶ بعد از ظهر مراجعه فرمائید

آدرس: بلوار کشاورز - خیابان فلسطين

شمالی ساختمان ۵۵ طبقه سوم.

تلفن: ۸۹۴۱۳۶ فاکس: ۸۹۶۹۱۷

۱- کنترل‌های داخلی وجود ندارد.

۲- کسری معتابه کالا.

۳- مشخص نبودن بدهکاران و بستانکاران در سطح وسیع.

۴- مشخص نبودن و عدم امکان تفکیک کالای متعلق به شرکت و کالای امانی در سطح وسیع.

۵- عدم تناسب دارایی‌های ثابت و جاری شرکت.

۶- گردش کالا در طول سال حدود ۱/۵ بار می‌باشد.

۷- عدم سوددهی عملیاتی.

۸- اعطای تسهیلات بی‌رویه که برخی از آنها به احتمال زیاد سوخت خواهند شد.

۹- سرمایه‌گذاری در برخی شرکتها و خارج از کشور که به تصویب مجمع عمومی شرکت نرسیده و اصولاً به صلاح شرکت نبوده است.

پیشنهاد

پیشنهاد می‌شود:

۱- در مورد معرفی نمایندگان هیئت مدیره در شرکت که از افراد مطلع و بصیر باشند اقدام بایسته به عمل آید.

۲- هیئت بازرسی و حسابرسی جهت تسریع در رسیدگی حسابها تعیین گردد.

فرید ضیاءالملکی رضا هدایتی با احترام

ملاحظه می‌شود که وضع شرکتی که با پس‌اندازهای مردم تشکیل شده تا شاخ گول‌گرانی را بشکنند پس از دو سال و نیم فعالیت «نابسامان» و «اسفبار» اعلام شده است و نمایندگان بانک ملی به صراحت از سوخت شدن تسهیلات بی‌رویه‌ای که اعطا شده گزارش می‌دهند.

اینک بیانی را که مربوط به بدهکاری شرکت فروشگاههای زنجیره‌ای رفاه است و وضعیت آن را در اردیبهشت سال جاری نشان می‌دهد، عیناً نقل می‌کنیم.

صورت ریز دیون شرکت فروشگاههای

زنجیره‌ای رفاه (سهامی عام) در پایان سال ۱۳۷۶ بدون احتساب جریمه تاخیر تادیه

۱- طلب بانک ملی ایران بابت مابه‌التفاوت ارزش غیرمنقول واگذاری بانک ملی ایران به شرکت ۱۶۶۴۲,۱۹۶,۰۰۰ ریال

۲- هزینه ثبت انتقال غیرمنقول (سهام شرکت) ۶۲۶,۰۵۴,۹۰۰ ریال

۳- مانده کارمزد پذیرهنویسی سهام توسط سیستم بانکی به ماخذ ۱٪ حجم ریالی پذیرهنویسی ۲۷,۶۳۳,۵۸۲,۵۲۷ ریال

۴- کارمزد پرداخت سود علی‌الحساب در هر ششماه به ماخذ ۰,۵٪ حجم ریالی پرداخت در هر مرحله ۱۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

۵- سود علی‌الحساب در ۶ مرحله (تا پایان سال ۱۳۷۶) ۱۶۸,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

۱۸۳۳,۴۲۷ ریال ۲۲۶,۹۰۱

لازم به ذکر است که اقلام فوق بدون محاسبه جریمه تاخیر تادیه دیون می‌باشد که بدیهی است هنگام واریز، تاخیر تادیه بدهی محاسبه و به آن افزوده خواهد شد.

بانک ملی ایران - اداره سرمایه‌گذاری

مشیت نمونه خروار

این نمونه‌ای از سرمایه‌گذاریهای بانکهای ما، و به اصطلاح مشیت نمونه خروار است. در مورد همین بانک ملی چند فقره دیگر از این قبیل سرمایه‌گذاریهای بدفرجام گزارش شده است:

- ۱۷۰ میلیارد ریال در آزاد راه قزوین - زنجان که هنوز بازگشتی نداشته است.

- ۲۵۰ میلیارد ریال اوراق مشارکت برای پروژه نواب فروخته شده است. علاوه بر این مبلغ بانک ملی تاکنون ۱۷۵ میلیارد ریال بابت سود اوراق پرداخته است. تاریخ فروش اوراق مشارکت ۷۳/۷/۱ و سررسید بازپرداخت آن ۷۷/۷/۱، یعنی سه ماه دیگر است. از این بابت هم بانک تاکنون وجهی دریافت نکرده است.

- برای احداث شهر سالم (در شهر ری) ۷۰

میلیارد ریال پرداخت شده است. سود متعلقه به این سرمایه‌گذاری تاکنون به ۱۰۵ میلیارد ریال بالغ گردیده، اما بانک تا زمان نگارش این گزارش نه بابت اصل سرمایه‌گذاری و نه بابت سود مربوطه دیناری دریافت نکرده است.

در مورد ۲ شرکت وابسته به بانک ملی نیز اطلاعات گوناگونی شایع است. از جمله گفته می‌شود ۳۰۰ تا ۳۵۰ میلیارد در شرکت مدیریت سرمایه‌گذاری بانک ملی بابت سهام «پورت فوی» شرکت‌های پذیرفته شده در بورس درگیر است. گفته شده است اگر قرار باشد این سهام به قیمت کنونی فروخته شود حدود یک سوم قیمت خرید همان سهام عاید بانک خواهد شد. در مورد شرکت سرمایه‌گذاری بانک ملی یا ۵۵۰ میلیارد ریال سرمایه‌گذاری نیز حرف‌ها و حدیث‌هایی شایع است که فعلاً و تا کسب اطلاعات موثق از ورود به این مقوله خودداری می‌کنیم.

هشدار به دولت

غرض از ارائه گزارش فقط نقد عملکرد شرکت رفاه یا بانک ملی ایران نیست. نیت توجه دادن مقامات مسئول به یکی از نقاط ضعف اقتصاد کشور است.

در ادبیات اقتصادی پس‌اندازهای مردم مبدأ تشکیل سرمایه‌های کلان محسوب می‌شود. پس‌اندازهایی که مجموع آن‌ها اجازه می‌دهد اعتبار لازم برای اجرای برنامه‌های عمرانی و نیز ایجادبستر مساعد برای توسعه اقتصادی فراهم شود. نظام بانکی ایران در جذب نقدینگی و پس‌اندازهای مردم بسیار موفق بوده است. اما نکته ظریف این است که باید دید این پس‌اندازها که ارقام هنگفتی را شامل می‌شوند به چه مصارفی رسیده است؟

دولت آقای خاتمی باید یکی از ابزارهای موثر برای شکستن بن‌بست‌های اقتصادی را بازنگری در عملکرد نظام بانکی جستجو کند.

محتویات این گزارش بر حقانیت این نظریه

گواهی می‌دهد.